

Sygn. akt I ACa 127/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 września 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodnicząca: SSA Małgorzata Stanek

Sędziowie: SA Alicja Myszkowska

SO (del.) Marta Witoszyńska (spr.)

Protokolant: sekr. sąd. Ewelina Stępień

po rozpoznaniu w dniu 27 września 2018 r. w Łodzi na rozprawie

sprawy z powództwa J. K.

przeciwko I. G.

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Kaliszu

z dnia 22 listopada 2017 r. sygn. akt I C 396/17

1. oddala apelację;

2. zasądza od pozwanego I. G. na rzecz powódki J. K. kwotę 8.100 (osiem tysięcy sto) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym;

3. przyznaje i nakazuje wypłacić ze Skarbu Państwa- Sądu Okręgowego w Kaliszu na rzecz adwokata T. K. kwotę 6.642 (sześć tysięcy sześćset czterdzieści dwa) zł brutto tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanemu I. G. z urzędu w postępowaniu apelacyjnym.

Sygnatura akt **I ACa 127/18**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 22 listopada 2017 roku Sąd Okręgowy w Kaliszu w sprawie z powództwa J. K. przeciwko I. G. o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego:

- w punkcie 1. pozbawił w całości wykonalność tytułu wykonawczego stanowiącego nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym wydany w dniu 9 października 2000 roku przez Sąd Okręgowy w Kaliszu w sprawie sygn. akt I Nc 25/00 i zaopatrzonej przez tenże Sąd w klauzulę wykonalności w dniu 10 listopada 2000 roku,

-w punkcie 2. zasądził od pozwanego I. G. na rzecz powódki J. K. kwotę 10 817 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego,

- w punkcie 3. nie obciążył pozwanego kosztami postępowania w pozostałym zakresie,

- w punkcie 4. przyznał od Skarbu Państwa (Sądu Okręgowego w Kaliszu) na rzecz adwokata T. K. kwotę 7 200,00 zł zwiększoną o 23% podatku od towarów i usług tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanemu I. G. z urzędu.

Powyższe rozstrzygnięcie zapadło w oparciu o następujące ustalenia faktyczne, które Sąd Apelacyjny w całości podziela i uznaje za własne.

Nakazem zapłaty z dnia 9 października 2000r. Sąd Okręgowy w Kaliszu w sprawie I Nc 25/00, w sprawie z powództwa I. G. przeciwko J. K. zasądził od J. K. na rzecz I. G. kwotę 150 000,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 2 stycznia 1995 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 2 275,00 zł tytułem kosztów procesu. Nakaz zapłaty został zaopatrzonej w klauzulę wykonalności w dniu 10 listopada 2000r.

Postanowieniem z dnia 28 listopada 2000 roku Sąd Okręgowy w Kaliszu w sprawie sygn. akt I Co 120/00 nadał klauzulę wykonalności nakazowi zapłaty Sądu Okręgowego w Kaliszu z dnia 9 października 2000 roku sygn. akt I Nc 25/00, także przeciwko małżonkowi J. L. K., z ograniczeniem jego odpowiedzialności do majątku objętego wspólnością ustawową. Powyższe postanowienie zostało zaopatrzone w klauzulę wykonalności w dniu 14 lutego 2001 roku.

W dniu 15 marca 2010r. pozwany - wierzyciel I. G. złożył wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego przeciwko dłużnikom I. K. i L. K. do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Krotoszynie A. S.. Sprawa została zarejestrowana pod sygn. KM 605/10. W ramach postępowania nie zostały wyegzekwowane żadne kwoty i ze względu na fakt, iż wierzyciel nie uiścił zaliczki na pokrycie wydatków niezbędnych do podjęcia dalszych czynności egzekucyjnych, a nie został wskazany majątek podlegający zajęciu, nie były dokonane w sprawie zajęcia. Wierzyciel w dniu 14 lipca 2010r. złożył w Kancelarii (...) wniosek o umorzenie postępowania w sprawie. W dniu 30 sierpnia 2010r. Komornik wydał postanowienie o umorzeniu postępowania egzekucyjnego.

W dniu 15 września 2010r. pozwany - wierzyciel I. G. złożył wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego przeciwko dłużnikom J. K. i L. K. do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Pleszewie P. T., zastępowanego przez Komornika T. S., i zarejestrowany pod sygnaturą akt Km 1248/10. Zarządzeniem z dnia 22 czerwca 2011r. wobec nie uzupełnienia wniosku egzekucyjnego przez wierzyciela I. G., tytuł egzekucyjny został mu przez Komornika zwrócony.

W dniu 2 listopada 2016 r. pozwany I. G. złożył do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Kaliszu D. B. wniosek o wszczęcie egzekucji przeciwko dłużnikom J. K. oraz L. K. na podstawie wyżej opisanych tytułów wykonawczych, która to sprawa została zarejestrowana pod sygnaturą akt Km 919/16.

Pismem z dnia 7 listopada 2016 r. Komornik wezwał J. K. i L. K. do zapłaty wierzycielowi I. G. kwot wynikających z tytułu wykonawczego, w postaci kwoty głównej 150 000,00 zł, naliczonych do dnia 7 listopada 2016 r. odsetek w kwocie 636 825,00 zł, dalszych odsetek od dnia 8 listopada 2016r. do dnia zapłaty, koszty procesu w kwocie 2.275,00 zł oraz koszty klauzuli w kwocie 18,00 zł.

Na wniosek wierzyciela I. G. z dnia 18 stycznia 2017 roku, Komornik Sądowy D. B. postanowieniem z dnia 6 lutego 2017 roku, przekazał sprawę do dalszego prowadzenia Komornikowi Sądowemu przy Sądzie Rejonowym w Krotoszynie P. K.. Jednocześnie ustalił zaległość dłużnika na kwotę należności głównej 150 000,00 zł, naliczonych do dnia 7 listopada 2016 r. odsetek w kwocie 636 825,00 zł, dalsze odsetki od dnia 8 listopada 2016r. do dnia zapłaty, koszty procesu w kwocie 1 793,81 zł oraz koszty klauzuli w kwocie 18,00 zł.

Pismem z dnia 16 lutego 2017r. Komornik P. K. w sprawie zarejestrowanej pod sygnaturą akt KM 123/17 poinformował powódkę o przekazaniu mu sprawy przez Komornika D. B. i o stanie zaległości wskazując, iż koszty poprzedniej egzekucji prowadzonej przez Komornika D. B. wyniosły 76,23 zł. W dniu 20 lutego 2017 roku Komornik powziął

informację o tym, iż dłużnik L. K. nie żyje a postanowieniem z dnia 28 marca 2017 roku zawiesił postępowanie egzekucyjne z uwagi na zgon L. K..

Pozwany I. G. prowadzi samodzielne gospodarstwo domowe. Jest wdowcem. Jego dochód stanowi emerytura w wysokości 3 200 zł. miesięcznie. Pozwany otrzymuje jednak emeryturę w wysokości 850 zł. miesięcznie. Jest to kwota, która pozostaje pozwanemu do wypłaty po dokonanych potrąceniach komorniczych z tytułu zadłużenia alimentacyjnego na rzecz wnuka w wysokości po 2000 zł. miesięcznie wraz z kosztami, łącznie 2 328 zł. Przysługujący mu, wynoszący 1/4 części udział w prawie użytkowania wieczystego nieruchomości o pow. 12,5 ha jest obciążony zajęciem komorniczym.

Poza zadłużeniem z tytułu alimentów na rzecz wnuka pozwany jest dłużnikiem Miasta i Gminy P. z tytułu zobowiązań podatkowych oraz Zakładu ubezpieczeń Społecznych, które to zadłużenie sukcesywnie ulega umarzaniu. Łączna wysokość zadłużeń pozwanego z omawianych tytułów to kwota ponad milion złotych. Zadłużenia utrzymują się od początku 2000 roku a wiążą się z prowadzoną do tego czasu przez pozwanego działalnością gospodarczą. Obecnie w utrzymaniu pomaga pozwanemu syn, opłaca mu mieszkanie i dokłada do kosztów utrzymania. Wnuk na którego pozwany płaci alimenty jest dzieckiem jego drugiego syna, który jest rozwiedziony, a o które to alimenty pozwala I. G. jego była synowa. Wnuk wobec którego pozwany ma zobowiązanie alimentacyjne ma aktualnie 21 lat i jest studentem II roku.

Sąd Okręgowy zważył co następuje.

Podstawą prawną dochodzonego przez powódkę roszczenia jest przepis w art. 840 par. 1 pkt 2 k.p.c., w myśl którego dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub w części albo jego ograniczenia, jeżeli po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane.

Do zdarzeń, o których mowa w przytoczonym przepisie ustawy zalicza się między innymi wykonanie zobowiązania, odnowienie, niemożliwość świadczenia a także przedawnienie.

W myśl art. 118 k.c., jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi lat dziesięć, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej – trzy lata.

Zgodnie z treścią art. 125 par. 1 k.c., roszczenie stwierdzone prawomocnym orzeczeniem sądu lub innego organu powołanego do rozpoznawania spraw danego rodzaju albo orzeczeniem sądu polubownego, jak również roszczenie stwierdzone ugodą zawartą przed sądem albo przed sądem polubownym, albo ugodą zawartą przed mediatorem i zatwierdzoną przez sąd, przedawnia się z upływem lat dziesięciu, chociażby termin przedawnienia roszczeń tego rodzaju był krótszy. Jeżeli stwierdzone w ten sposób roszczenie obejmuje świadczenia okresowe, roszczenie o świadczenia okresowe należne w przyszłości ulega przedawnieniu trzyletniemu.

Bieg przedawnienia rozpoczyna się z dniem uprawomocnienia się orzeczenia. Brak jest podstaw do przyjęcia, iż od powyższego nakazu zostały złożone zarzuty a zatem uprawomocniło się ono najpóźniej 10 listopada 2000 roku, to jest w dniu w którym orzeczeniu została nadana klauzula wykonalności.

Stosownie do treści przepisu art. 123 par. k.c. bieg przedawnienia przerywa się przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia.

Przerwanie biegu przedawnienia następuje w podmiotowych i przedmiotowych granicach czynności podjętej przez wierzyciela: dotyczy tego roszczenia, które jest zabezpieczone, dochodzone, ustalone lub egzekwowane, jest skuteczne przeciwko osobie, wobec której kieruje się czynność i z korzyścią na rzecz osoby dokonującej czynności. Czynnością przerywającą bieg przedawnienia przedsięwziętą w celu zaspokojenia roszczenia jest wniosek wierzyciela o nadanie

tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności (por. m.in. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2004 r. III CZP 101/03 OSNC 2005/4/58, i wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 grudnia 2004 r. II CK 276/04, niepubl.). Czynnością taką jest też niewątpliwie wniosek o wszczęcie egzekucji. Jest to bowiem czynność zmierzająca bezpośrednio do zaspokojenia roszczenia. Wniosek o wszczęcie egzekucji wywoła zatem skutek w postaci przerwy biegu przedawnienia roszczenia stwierdzonego tytułem wykonawczym jednak o tyle o ile będzie pochodził od wierzyciela, którego osobę wskazuje tytuł egzekucyjny i na rzecz którego temu tytułowi została nadana klauzula wykonalności.

Czynnością, która w realiach niniejszej sprawy jako pierwsza przerwała bieg przedawnienia roszczenia było złożenie przez wierzyciela wniosku o nadanie klauzuli wykonalności tytułowi egzekucyjnemu przeciwko J. K., co miało miejsce najpóźniej w dniu 10 października 2000 roku, daty tożsamej z zaopatrzeniem tytułu egzekucyjnego w klauzulę wykonalności, który to tytuł także najpóźniej w tej dacie uprawomocnił się.

Art. 124 k.c. stanowi, że po każdym przerwaniu przedawnienia biegnie ono na nowo, a w razie przerwania przedawnienia przez czynność w postępowaniu przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym albo przez wszczęcie mediacji, przedawnienie nie biegnie na nowo, dopóki postępowanie to nie zostanie zakończone.

W dniu 15 marca 2010r. pozwany - wierzyciel I. G. złożył wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego przeciwko dłużnikom J. K. i L. K., przy czym przeciwko J. K. na podstawie nakazu zapłaty Sądu Okręgowego w Kaliszu w sprawie sygn. akt I Nc 20/00 zaopatrzonego w klauzulę wykonalności w dniu 10 listopada 2000 roku. Postępowanie egzekucyjne zostało umorzone postanowieniem z dnia 30 sierpnia 2010 roku na wniosek samego wierzyciela – pozwanego I. G. w oparciu o przepis art. 825 pkt 1 k.p.c., zgodnie z którym organ egzekucyjny umorzy postępowanie na wniosek, jeżeli zażąda tego wierzyciel.

W przeciwieństwie do regulacji dotyczącej procesu, zawartej w art. 203 k.p.c., zgłoszone przez wierzyciela żądanie jest bezwzględnie wiążące. Dodatkowym potwierdzeniem tego, że od wierzyciela wymaga się aktywnej woli w popieraniu egzekucji, jest art. 823 k.p.c., przewidujący umorzenie postępowania z mocy samego prawa z powodu jego opieszałości w dokonywaniu czynności potrzebnych do kontynuacji postępowania egzekucyjnego. Formuła żądania umorzenia egzekucji podkreśla, że jedynym dysponentem postępowania egzekucyjnego jest wierzyciel i zawiera w sobie oświadczenie o cofnięciu wniosku egzekucyjnego. Nie może bowiem budzić wątpliwości, że ewentualne oświadczenie wierzyciela o cofnięciu wniosku egzekucyjnego, powinno zostać potraktowane jako wiążące żądanie umorzenia egzekucji i to niezależnie od stadium postępowania egzekucyjnego.

Umorzenie postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela niweczy skutki przerwy biegu przedawnienia spowodowane złożeniem wniosku o wszczęcie egzekucji. (patrz: Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 19 listopada 2014 r., II CSK 196/14, niepubl., uchwała SN z dnia 19.02.2015 r. III CZP 103/14) Trzeba przy tym dodać, że nie ma tu znaczenia charakter egzekwowanej wierzytelności.

Umorzenie postępowania kończy postępowanie egzekucyjne prowadzone na podstawie dotychczasowego tytułu wykonawczego. Uwzględnienie przez komornika wniosku wierzyciela o umorzenie, poprzez wydanie postanowienia o umorzeniu postępowania egzekucyjnego, tworzy ostatecznie stan taki jaki w postępowaniu rozpoznawczym łączy się ze skutecznym cofnięciem pozwu (por. uchwałę SN z dnia 13 kwietnia 1988 r. III CZP 24/88, OSNC z 1989 r., nr 9, poz. 138). Pozew skutecznie cofnięty nie wywołuje skutków prawnych jakie ustawa wiąże z jego wniesieniem (art. 203 § 2 k.p.c.). Stosowanie w postępowaniu egzekucyjnym uregulowań kodeksu postępowania cywilnego obejmujących proces nie jest wyłączone (art. 13 § 2 k.p.c.), czemu dał wyraz Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 10 października 2003 r., II CK 113/02 (OSP z 2004 r., nr 11, poz. 141).

Skutków prawnych nie wywołał także wniosek wierzyciela o wszczęcie egzekucji złożony w dniu 15 września 2010 roku, który na skutek niezpełnienia przez wierzyciela braków formalnych został przez organ egzekucyjny skutecznie

zwrócony zarządzeniem z dnia 22 czerwca 2011 roku. Wniosek zostaje zwrócony nie wywołując żadnych skutków, jakie wiążą się z prawidłowo wniesionym wnioskiem egzekucyjnym (art. 130 § 2 i § 3 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.)

Bieg przedawnienia przerwany przez wniosek I. G. o wszczęcie postępowania egzekucyjnego z dnia 15 marca 2010 roku został zatem zniweczony poprzez czynność umorzenia postępowania egzekucyjnego w dniu 30 sierpnia 2010 roku, na wniosek wierzyciela. Wierzyciel składając wniosek o umorzenie postępowania egzekucyjnego swoim zachowaniem pozbawił się możliwości korzystania z instytucji przerwania przedawnienia roszczenia.

Pozwany złożył nowy wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego dopiero w dniu 2 listopada 2016 roku. Zatem 10 - letni termin przedawnienia, biegnący od dnia 10 października 2000 roku, zarówno w zakresie roszczenia głównego jak i 3 - letni termin w zakresie odsetek upłynął. Roszczenie wierzyciela w całości uległo przedawnieniu, a zatem wobec podniesienia przez dłużniczkę skutecznego zarzutu przedawnienia, nie może być egzekwowane.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy na podstawie art. 840 par. 1 ust. 2 k.p.c. orzekł jak w pkt 1 sentencji wyroku.

Stosownie do zasady słuszności wyrażonej przez ustawodawcę w treści art. 102 k.p.c. w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów, lub nie obciążać jej w ogóle kosztami. Zastosowanie zasady słuszności jest możliwe w szczególnych okolicznościach dotyczących zarówno samego przebiegu procesu jak również pozostających poza postępowaniem, takich jak stan majątkowy czy sytuacja życiowa stron.

W ocenie Sądu pierwszej instancji charakter sprawy i przebieg postępowania nie uzasadnia zastosowania zasady słuszności w odniesieniu do kosztów poniesionych przez stronę, która sprawę wygrała. Powódka wystąpiła ze swoim żądaniem korzystając z przysługującego jej prawa podniesienia zarzutu przedawnienia roszczenia, przy czym dochodzone przez pozwanego roszczenie skierowane przeciwko powódce jest przedawnione już od kilku lat. W toku postępowania, mimo racjonalnych argumentów przemawiających za uznaniem zarzutu przedawnienia za uzasadniony pozwany konsekwentnie popierał swoje stanowisko wnosząc o oddalenie powództwa. Sytuacja materialna pozwanego również nie przemawia za nie obciążaniem go kosztami zastępstwa procesowego należnego powódce. Powódka wytaczając przedmiotowe powództwo skorzystała z pomocy fachowego pełnomocnika, aby dochodzić przed sądem swoich praw, co spowodowało poniesienie przez nią kosztów. Roszczenie powódki okazało się uzasadnione. Pozwany ma wprawdzie wysokie zadłużenia wobec takich instytucji jak ZUS czy urząd podatkowy oraz zobowiązanie alimentacyjne wobec wnuka, jednakże okoliczności te nie zwalniają go z obowiązku zwrotu kosztów poniesionych przez powódkę. Pozwany ma stały dochód a ponadto jego potrzeby zaspakaja syn. Zadłużenia pozwanego nie wyłączają odpowiedzialności wobec będącej z pozwanym w sporze strony, która wygrała toczony z pozwanym proces, tym bardziej, iż pozwany mógł przygotować się do poniesienia ewentualnych kosztów toczącego się około pół roku procesu.

Mając na względzie powyższe Sąd orzekł o kosztach zastępstwa procesowego na podstawie art. 98§ 1 i 3 k.p.c. w zw. par. 2 pkt. 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku „w sprawie opłat za czynności radców prawnych” zmienionego rozporządzeniem z dnia 3 października 2016 roku „zmieniającym rozporządzenie w sprawie opłat za czynności radców prawnych” (Dz. z 12.10.2016r. poz. 1667). Wydając przedmiotowe rozstrzygnięcie Sąd miał na względzie także treść art. 108 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. „o kosztach sądowych w sprawach cywilnych” (Dz. U. 2005, numer 167, poz. 1395 ze zm.) zgodnie z którym zwolnienie od kosztów sądowych nie zwalnia strony od obowiązku zwrotu kosztów procesu przeciwnikowi (punkt 2. wyroku).

Z uwagi jednak na okoliczność, iż pozwany został zwolniony w toku postępowania od kosztów sądowych Sąd w oparciu o przepis art. 113 ust. 1 ustawy „ o kosztach sądowych w sprawach cywilnych” w zw. z art. 102 k.p.c. jedynie z uwagi na podstawę do zwolnienia od kosztów sądowych nie obciążył pozwanego kosztami sądowymi, których obowiązku nie miała uiścić powódka, także będąc zwolniona od kosztów sądowych. (punkt 3 wyroku)

Na podstawie § 4 w zw. z § 8 pkt 7 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 roku „w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu” (Dz. U. z 18.10.2016 r.) Sąd przyznał adwokatowi T. K. prowadzącemu Kancelarię Adwokacką w K. kwotę 7

200 złotych, zwiększoną o 23 % podatek od towarów i usług, tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanemu z urzędu. (pkt 4 sentencji wyroku)

Apelację od powyższego wyroku złożył pozwany, zaskarżając wyrok w części tj. odnośnie pkt. 1 i 2 sentencji.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:

- naruszenie przepisów postępowania, mające wpływ na wynik sprawy, w postaci art. 203§ 2 k.p.c. w związku z art. 825 pkt 1 k.p.c. i art 13§ 2 k.p.c., polegające na błędnej ich wykładni przyjmującej, iż w postępowaniu egzekucyjnym odpowiednie zastosowanie ma art. 203§2 k.p.c., a co za tym idzie umorzenie postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela powoduje zaistnienie stanu takiego, jakby wniosek egzekucyjny w ogóle nie został złożony;

-naruszenie przepisów prawa materialnego w postaci art. 123 §1 pkt 1 k.c. oraz 124 k.c., poprzez ich niezastosowanie i uznanie, iż w sytuacji umorzenia postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela, przepisy te nie znajdują zastosowania;

- zarzucił ponadto, naruszenie przepisu art. 102 k.p.c., poprzez jego niezastosowanie i obciążenie pozwanego kosztami procesu poniesionymi przez powódkę, w sytuacji kiedy istniały oczywiste przesłanki do zastosowania opisanej w tym artykule zasady słuszności.

Wskazując na powyższe, skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku, poprzez oddalenie powództwa i zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów procesu za obie instancje.

Na wypadek uwzględnienia jedynie zarzutu dotyczącego art. 102 k.p.c., wnoszę o zmianę zaskarżonego wyroku przez odstąpienie od obciążania pozwanego kosztami zastępstwa prawnego powódki i nieobciążanie go tymi kosztami za postępowanie odwoławcze.

Skarżący wniósł ponadto o przyznanie na rzecz jego pełnomocnika kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanemu z urzędu w postępowaniu apelacyjnym (według norm przepisanych), które to koszty nie zostały uiszczone nawet w części.

Na rozprawie w dniu 27 września 2018 r. powódka wniosła o oddalenie apelacji w całości i zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja okazała się bezzasadna.

Nietrafnie zarzucił apelujący pozwany naruszenie przepisów postępowania w postaci art. 203§ 2 k.p.c. w związku z art. 825 pkt 1 k.p.c. i art 13§ 2 k.p.c., a także naruszenie przepisów prawa materialnego w postaci art. 123 §1 pkt 1 k.c. oraz 124 k.c..

Zasadniczą kwestią w niniejszej sprawie, z punktu widzenia oceny zasadności roszczenia powódki, było zbadanie, czy wystąpiła przesłanka wynikająca z podstawy prawnej dochodzonego przez powódkę roszczenia, to jest art. 840 par. 1 pkt 2 k.p.c., a mianowicie, czy po powstaniu tytułu egzekucyjnego, który został objęty powództwem powódki o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności, nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane. Bezspornie do zdarzeń, o których mowa w przytoczonym przepisie ustawy zalicza się między innymi przedawnienie. Z instytucją przedawnienia wiąże się natomiast zagadnienie jego przerwania. Jak słusznie wskazał Sąd Okręgowy, czynnością przerywającą bieg przedawnienia przedsięwziętą w celu zaspokojenia roszczenia jest wniosek wierzyciela o nadanie tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności (por. m.in. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2004 r. III CZP 101/03 OSNC 2005/4/58, i wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 grudnia 2004 r. II CK 276/04, niepubl.). Czynnością taką jest też niewątpliwie wniosek o wszczęcie egzekucji. Wniosek o wszczęcie egzekucji wywoła skutek w postaci przerwy biegu przedawnienia roszczenia stwierdzonego

tytułem wykonawczym jednak o tyle o ile będzie pochodził od wierzyciela, którego osobę wskazuje tytuł egzekucyjny i na rzecz którego temu tytułowi została nadana klauzula wykonalności.

Sąd Apelacyjny podzielił pogląd przyjęty przez Sąd Okręgowy, zgodnie z którym umorzenie postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela niweczy skutki przerwy biegu przedawnienia spowodowane złożeniem wniosku o wszczęcie egzekucji. (patrz: Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 19 listopada 2014 r., II CSK 196/14, niepubl., uchwała SN z dnia 19.02.2015 r. III CZP 103/14). Należało także podzielić przedstawioną w kontekście wyrażonego poglądu argumentację. Za zbędne należy uznać jej ponowne przytaczanie.

Zaakcentować tylko trzeba, że uwzględnienie przez komornika wniosku wierzyciela o umorzenie, poprzez wydania postanowienia o umorzeniu postępowania egzekucyjnego, tworzy ostatecznie stan taki, jaki w postępowaniu rozpoznawczym łączy się ze skutecznym cofnięciem pozwu (por. uchwałę SN z dnia 13 kwietnia 1988 r. III CZP 24/88, OSNC z 1989 r., nr 9, poz. 138). Pozew skutecznie cofnięty nie wywołuje skutków prawnych jakie ustawa wiąże z jego wniesieniem (art. 203 § 2 k.p.c.). Stosowanie w postępowaniu egzekucyjnym uregulowań kodeksu postępowania cywilnego obejmujących proces nie jest wyłączone (art. 13 § 2 k.p.c.), czemu dał wyraz Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 10 października 2003 r., II CK 113/02 (OSP z 2004 r., nr 11, poz. 141).

Bezspornym jest, że w dniu 15 marca 2010r. pozwany - wierzyciel I. G. złożył wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego przeciwko dłużnikom J. K. i L. K., przy czym przeciwko J. K. na podstawie nakazu zapłaty Sądu Okręgowego w Kaliszu w sprawie sygn. akt I Nc 20/00 zaopatrzonego w klauzulę wykonalności w dniu 10 listopada 2000 roku. Postępowanie egzekucyjne zostało umorzone postanowieniem z dnia 30 sierpnia 2010 roku na wniosek samego wierzyciela – pozwanego I. G. w oparciu o przepis art. 825 pkt 1 k.p.c..

Zatem bieg przedawnienia przerwany przez wniosek I. G. o wszczęcie postępowania egzekucyjnego z dnia 15 marca 2010 roku został zniweczony poprzez czynność umorzenia postępowania egzekucyjnego w dniu 30 sierpnia 2010 roku, na wniosek wierzyciela.

W tej sytuacji prawidłowo uznał Sąd Okręgowy, że skoro pozwany złożył nowy wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego dopiero w dniu 2 listopada 2016 roku, to 10 - letni termin przedawnienia, biegnący od dnia 10 października 2000 roku, zarówno w zakresie roszczenia głównego jak i 3 - letni termin w zakresie odsetek upłynął. W konsekwencji słusznie Sąd pierwszej instancji skonstatował, że roszczenie wierzyciela w całości uległo przedawnieniu, a zatem wobec podniesienia przez dłużniczkę skutecznego zarzutu przedawnienia, nie może być egzekwowane.

Sąd Apelacyjny za bezzasadny uznał także zarzut apelującego naruszenia art. 102 k.p.c.. Sąd Okręgowy szczegółowo uzasadnił obciążenie pozwanego kosztami postępowania w części, to jest kosztami zastępstwa procesowego należnymi stronie powodowej. Sąd Apelacyjny, podzielił tą argumentację, nie uznając przy tym, aby okoliczności podniesione w uzasadnieniu zarzutu zasługiwały na uwzględnienie.

Mając na uwadze powyższe rozważania Sąd Apelacyjny oddalił apelację pozwanego jako bezzasadną, a to na podstawie art.385 k.p.c..

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art.98 k.p.c. stosownie do zasady odpowiedzialności za wynik postępowania. W ocenie Sądu Apelacyjnego nie zaszyły żadne szczególne okoliczności, które uzasadniałyby zastosowanie dobrodziejstwa instytucji z przepisu art.102 k.p.c. nieobciążania pozwanego kosztami postępowania apelacyjnego. Na koszty te złożyły się koszty zastępstwa procesowego powódki w postępowaniu apelacyjnym ustalone w oparciu o § 10 ust. 1 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U.2015.1804 ze zm.).

Na podstawie § 4 w zw. z §16 ust 1. pkt 2 i w zw. z § 8 pkt 7 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 roku „w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu” (Dz. U. z 18.10.2016 r.) Sąd Apelacyjny przyznał adwokatowi T. K. prowadzącemu

Kancelarię Adwokacką w K. kwotę 6.642 złotych brutto, tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanemu z urzędu w postępowaniu apelacyjnym.